

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 286

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDACȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tariful
și învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiază.

Pagini splendide.

Tratatивele dintre comitetul nostru național și Tisza, cu fazele și amănuntele lor, dar mai ales *discuția chestiunii române în camera ungară*, sunt de o importanță deosebită. Am trecut prin zile mari, zile de însemnătate istorică, cum numai rar, la anumite intervale se petrec în viața popoarelor. În totalitatea lor ele formează un capitol istoric din viața sbuciumată a poporului român, cari vor rămănea gravate cu litere neșterse în trecutul nostru, eternizând energia, rezistența, cumințenia și orientarea politică curată a conducătorilor noștri, pe cari i-a aprobat partidul național, cuprinzător a întregului popor român de pe plaiurile Ardealului și Ungariei și s'a identificat cu ei. Discuția în cameră o putem pune alături de marile acte politice din trecutul mai nou al Românilor, alături de adunarea pentru libertate în 1848 la Blaj și alături de chestiunea Memorandului, cu sbuciumările și martirii ei.

Din discuțiile asupra chestiunii a eșit la iveală importanța naționalităților în țară, s'a văzut din nou că nu numai elementul maghiar alcătuiește și susține statul ungar, ci și naționalitățile cu el împreună. Naționalitățile, și în special poporul român, a suportat în tot-deauna toate greutățile, toate birurile și angaralele, ce i le-a impus statul și autoritățile și a dat și impozitul de sange, de jertfe, ce îi s'a cerut.

Aceasta au recunoscut-o cei mai mulți din oratorii unguri, chiar și unii din opoziția șovinistă. Intre aceștia remarcăm, pe deputatul Désy Zoltán, care cum știm în discursul său s'a exprimat favorabil asupra poporului român, a recunoscut că îl se cuvine egalitate deplină și drepturi pentru libera sa dezvoltare. Dintre opoziționali cari au luat parte la desbaterea au tăbărit aproape toți cu o furie nespūsă, nu numai asupra lui Tisza, ci și asupra noastră. Ne-au calomniat și ne-au atribuit lucruri, cari noi nu le-am comis. Unii ne-au reproșat, că voim să ruinăm maghiarismul, că voim să fim stăpâni în locul lor, că voim

să ne desmembrăm dela patrie și altele de felul acesta. Dar nici unul din ei n'a putut se aduca o singură dovadă, o mică probă, ca să verifice invecțivele infecte adresate nouă cu nerușinare.

Câte procese politice nu ni s'au făcut nouă în ultimele decenii? Procesul *Replicei*, marele proces al *Memorandului*, procesele nenumărate la ziarele noastre și fruntașilor pentru discursuri etc. Și dintre acuzații și condamnați, aflat-au tribunalele și procurorii cu ochi de Argus, un singur Român, care prin scrisul sau cuvântul său să fi îndemnat poporul român, sau un grup de-al lui, la răscoală contra statului și autorităților sau contra ordinii publice? Găsiți-s'a undeva vre-un Român, care se agite poporul și să l'indemne a se desmembra dela statul ungar?

Nici unul și niciărea, pe lângă ceretările cele mai riguroase. Acesta e cel mai puternic argument care ne arată cu câtă nerușinare susțin matadorii maghiarismului intolerant minciunile și calomniile asupra patriotismului nostru, având scopul a-și crea un motiv contra acordării de drepturi pe seama Românilor. Aceste calomnii, obișnuite de altfel, s-au potențat în presă de când cu tratativele pactului și în urmă în cameră la desbaterea chestiunii române.

Ele însă sunt puse de bărbații ce judecăta serioasă la locul ce li se cuvine, la locul minciunilor și pervertirilor odioase.

În deosebire de aceștia Tisza s-a prezentat altfel. Și-a rostit expozeul asupra tratativelor și a ținut mai multe discursuri, reflectând la vorbitori și reliefați-punctul său de vedere. Tisza a procedat în rolul său cu multă îngrijire, s-a arătat „loial” față de Români, dar totodată cu mari sentimente unguerești.

Față de promisiunile lui de puțină valoare și fără garanții, el a cerut ca Români să se contopească politicește cu Maghiarii și a lăsat în vigoare toate mijloacele de maghiarizare de până aci, cum e d. e. legea școlară a lui Apponyi etc. La primul moment Tisza face impresia că ar fi mai conștient, mai cu considerare față de drepturile naționalităților, dar examinând mai de a-

proape directiva sa, ne vom convinge că în esență el nu se deosebete de cei mai radicali factori ai maghiarizării. Tisza, ca și Apponyi d. e. urmărește același scop: crearea statului național maghiar unitar. Deosebirea ar fi numai în alegerea căilor și mijloacelor, căci pe când Apponyi și soții lui șovinisti voiesc maghiarizarea cu forța și în timp scurt, Tisza vrea să ajungă acest scop pe încetul, treptat, înfăptuind mai întâi „contopirea politică”.

Aceasta e cauza a principală a eșării pactului, dar discuția asupra chestiunii române în cameră și declarațiile ce le-au făcut vorbitorii, aruncă o vie lumină asupra mentalității și felului de judecată a stăpânilor acestei țări, în ce privește rezolvirea chestiunii române. Cu mersul de idei, propovăduit de oligarhi, fie din partidul guvernului, fie din opoziție, cu intențiile lor subversive de maghiarizare, de contopirea tuturor popoarelor nemaghiare în elementul ungueresc — chestiunea de naționalitate nu se va putea rezolvi nici când.

Dar tratativele și desbaterea chestiunii române în cameră ne-a rezervat și o bucurie. În momentele aceste grele, fruntașii noștri politici chemați a decide în cauză, au fost la culmea misiunii lor. Și-au dat seamă de situație, au întrezărit scopurile guvernului și și-au împlinit cu scumpătate datorița față de neam. Îndeeși au avut o luptă grea deputații noștri în cameră, în toată destrăbălărilor opoziției, dar ei au fost la locul lor. Au urmărit cu via atenție discuțiile și în discursurile lor au combătut cu argumente reale aberațiunile oratorilor dușmani, au arătat motivele nesuccesului înțelegerii și în fine au designat calea adevărată, singura cale pe care înainte s'ar putea fece rezolvirea chestiunii. Dacă la *rezoluțiunea comitetului național*, prezentată lui Tisza și la *excelentele discursuri* rostite de cei patru deputați ai noștri, adaugem și *valorosul articol al dlui Dr. Iuliu Maniu*, apărut în „Pester Lloyd”, vom avea cadrele celor mai noue lupte politice ale neamului nostru.

Am zis, că aceste lupte formează un capitol istoric al vieții popo-

rului român. În acest capitol însă paginile cele mai splendide le-au gravat îndeosebi deputații noștri prin atitudine lor rezolută și energetică din cameră.

(sm).

Reforma administrativă.
Contele Tisza reîntors din Viena, a făcut reprezentantului ziarului «Bud. Hir-lap» următoarele comunicări cu privire la activitatea viitoare legislativă:

În ministerul de interne se lucră cu zor la proiectul reformei administrative. E posibil, ca acest proiect să fie depus pe biroul camerei încă înainte de Paști, cu *toată siguranța însă după Paști*, când comisiunea parlamentară îl va lua în discuție. Desbaterea în cameră a acestui proiect nu o urgitez deocamdată, fiindcă doresc să dau tuturor timp ca să studieze temeinic acest proiect. În tot cazul, dacă nu înainte de vacanțele de vară, apoi la toamnă acest proiect va ajunge ca primul la ordinea zilei.

Audiența contelui Tisza în împăratul Wilhelm. În timpul scurtei vizite, pe care a făcut-o împăratul Wilhelm Maj. Sale Monarhului la Schönbrunn, a fost primit de împăratul Germaniei și contele Tisza. Această audiență a dat prilej unor ziare strele și înregistreze diferite versiuni. Intre altele «Frankfurter Zeitung» a publicat știrea că împăratul Wilhelm, privind pe Tisza, a dorit să-l cunoască personal și să-i aile cu deosebire *părerile asupra chestiunii românești*, care e de mare importanță pentru cei două grupuri de puteri.

Oficiul «Bud. Tudosito» este informat din loc competent, că toate cele relatate în privința acestei audiențe aparțin domeniului fantaziei.

Turburările din Ulster.

Edward Carson, șeful mișcării revoluționare din Ulster, a făcut unui ziarist următoarea declarațiune:

— Totul depinde dela hotărârile pe cari le va lua guvernul londonez. Noi ne vom conforma atitudinea noastră după faptele guvernului. Dacă vom fi lăsați în pace și dacă totul va rămănea cum a fost, atunci e bine. În Irlanda nu dorim să ne opunem armatei din patria-mamă, dar dacă Asquith ne va aduce pe cap parlamentul irian-

dez, atunci vină orice va veni. Guvernul concentrează trupe, prin urmare ne pregătim și noi, dar deocamdată — așa cred — nu se va ajunge la vărsare de sange.

După știți m-i nouă situația guvernului A-gath — foarte zdrăncinată. Se vorbeste de apopata sa dimisiune și în legătură cu aceasta de alegeri noi, cari se vor face la toamnă.

Chestia românească în congregații.

Săptămâna trecută s'au ocupat adunările comitatului Sătmâr și Bihor cu chestia tratativelor româno-maghiare, aduse pe tapet de cunoscuta circulară a societății Emke din Cluj și de moțiunea comitatului Pesta, prin care se condamnă procedeul contelui Tisza în chestia tratativelor sale cu delegații comitetului partidului național român.

În adunarea comitatului Sătmâr a luat cuvântul părintele Dr. Vasile Lucaci și răspunzând atacurilor insipide ale șovinistului Dr. Falusy Arpad, a respins cu energie neadevărurile și calomniile debitate la adresa delegaților și poporului român, așezând în adevărată lumină postulatele Românilor cari — dacă nu s'au împlinit acum — vor trebui să se satisfacă.

În adunarea comitatului Bihor a luat cuvântul cu aceiași demnitate fruntașul nostru avocat Dr. Ciordaș, lamurind tratativele urmae între contele Tisza și Români și regretând că concesiile puse în perspectivă de contele Tisza nu pot satisfacă nici pe departe pretenziunile îndreptățile ale Românilor. Dl Dr. Ciordaș a ținut apoi să se ocupe în deosebi cu doleanțele Românilor din Bihor pe terenul școlar.

Regretăm, că despre adunările amintite mai sus nu ni s'a trimis până astăzi nici un raport, deși interesul cauzei ar pretinde ca fruntașii noștri din ținuturile amintite precum și din comitatele, în cari se va mai face obiect de discuție din tratativele române, ar avea datorița să înformeze ziarele noastre naționale despre demersurile lor, ca să nu fim siliți a re-

O inimă din vremea veche.

Mă gândesc cu o nesfârșită duloșie la vremea, care a trecut și ne-a lăsat copii orfanii ai valorilor lumii, golași, nelimpănâți, nepregătiți pentru luptele, cu cari trebuie să dăm față în vremea pe care o trăim.

Strămoșii pare că au presimțit vremea, când civilizația va cere tot mai multe jertfe umanitare, pare-că au presimțit vai-vârtejul zilelor de astăzi, cu oameni, cari se înglioldesc dela pâine, și cari i-și caută cu tot zelul lor un adăpost pentru sănătate în lăcașurile întemeiate de inimii caritabile.

Suflete mari din trecut au pus prin o princiară munificență niște temelii solide unor instituții de caritate și umanitate, cari fac fala țării, și cari o scot din rândul multor state europene cu un escedent în plus, creând instituții cum sunt de pildă spitalele: Brancovenesc, Filantropia, Colentina, Colțea; de altă parte instituții pentru creșterea minorilor orfanii, apoi biblioteci, muzee și internate pentru cei lipsiți de lumina ochilor, și așa mai departe. Acest gen de suflete mari pare că s'a stăna de pe plaiurile noastre, și mă rodea adanc convingerea aceasta dureroasă, când lată că o întâmplare nerecoasă mi-a dat puțința ca să cunosc un om simpatie, un om mare, dar mare, nu prin titluri deșarte, ci prin bogăția de bunătațe a inimii sale. Acest om se numește *Grigorie Alexandrescu*,

care răscolindu-și răvna de muncă cinștită, de zel cinștit, și-a întemeiat dintâi o prăvălie de pielărie, pe urmă o fabrică întreagă, care stă și azi înfloritoare ca un *Memento* pentru români, cari mai tolerează monopolul streinilor în toate întreprinderile rentabile, și ajungând la o situație de sigur mai modestă, decât a multor venetici, cari s'au stabilit în țara românească, dar nu fac nimic pentru țară, în puterea atavisimului, care face presiune asupra inimii sale de filantrop, cu toate că are familie numeroasă, jertfește an de an zeci de mil pentru ca să-și satisfacă singura „alăbielă” — mila pentru cei oropsiți.

Am văzut întrânsul o rază întăzită a soarelui filantropiei de odinioară, și consider ca o clipă din cele mai norocoase, când m-a chemat să cercetez sanatoriu pentru tuberculoși, cari li poartă numele, sanatoriu întemeiat, clădit și întreținut pe cheltuielile d-sale. Acest sanatoriu, despre care-mi iau îndrăsneala să scriu, cu toate că funcționează din deficite, pe cari le acopere dl Grigore Alexandrescu din punga dănsului, pe cât e de frecventat, nu ar putea să dea deficite, ba dimpotrivă câștiguri frumoase, dacă inima fondatorului nu ar fi grăit atât de elocvent în tăcere, punând următoarele condiții cari mă dispensează de ori-ce comentariu.

— Ori-care pacient cu simptome de tuberculoză, care s'ar prezenta la acest sanatoriu, este primit pentru taxa de *zece lei* la zi, având în schimb locuință,

hrană, parc, doctori, serviciu, distracție, medicamente și o bună îngrijire.

— Zece bolnavi se întrețin gratuit pe cheltuielile dlui Grigore Alexandrescu, iar de 2 ori pe săptămână dela ora 2 la 5, ori-care bolnav are consultație și leacuri gratuite.

Am fost de față la aceste consultații, am văzut aproape 300 de pacienți, cărora li se administrau injecții scumpe, și cari sub controla personală a dlui Grigore Alexandrescu, primiau pe lângă tratament și pe lângă medicinile pe vreme îndelungată și mângăerile părintești, îndulțoșor de sincere ale fondatorului.

În anul dintâi dl Gr. Alexandrescu pe lângă capitalul plasat, a purtat și pierderile de 27.000 de lei, pierderi, cari considerând esențialitatea tratamentului și întreținerea la sanatoriu, pe cum și frecvența care a urmat și va urma, se vor urca cu siguranță în anii ce vin. Se înțelege dela sine dl Grigore Alexandrescu nu e omul, care să lase baltă o instituție, pentru care s'a entuziasmat, și intru-cât institutul creat din capitalul muncii lui nu va ajunge să se echilibreze, va da tot mai multă dovadă de simț umanitar care e o rară și o nobilă însușire a unui om muncitor, a unui om în înțelesul strict al, cuvântului.

Dl Gr. Alexandrescu a introdus în țara românească industria tăbăcăriei, care se credea că e menită numai neamurilor streine, și din venitul căreia, nu ca cel ce i-și sacrifică munificența pentru interesele societății

«Ika», nici ca cei ce jertesc banii agonisiți în țara românească pentru susținerea bandelor de greci în Macedonia, l-și jertfește prisosul unui traiu modest pe lângă multe alte acte filantropice pentru salvarea atâtor vieți, cari erau pe ducă.

Dar dată-mi voe ca în loc de cri-ce atfel de elogii meritate să vă dau o descriere completă a acestui sanatoriu, care prin mulțimea serviciilor gratuite și a celor aproape preafine, ne dă în zilele de astăzi dreptul să spunem că acest sanatoriu e o curată și ideală binefacere. Sanatoriu naturalist modern » *Grigore Alexandrescu* este primul sanatoriu particular din România pentru prevenirea și vindecarea tuberculozelor.

El este o clădire monumentală, compusă din două corpuri, fiecare cu câte 4 etaje, având în total 76 camere spațioase, confortabile, luminoase, special amenajate și prevăzute cu toate instalațiunile moderne corăspunzătoare scopului urmărit.

Situat pe platoul din sud-estul capitalei, lângă Parcul Carol I (fosta Expoziție), sanatoriu ocupă un terea de peste 25.000 m. p., în cea mai ridicată regiune din jurul capitalei (aproape 30 metri deasupra nivelului ei). Priveliștea ce se desfășoară de aci, asupra întregii capitale este încântătoare. Aceasta poziție, favorabilă din punct de vedere estetic, este neșus mai prețioasă și mai favorabilă din punct de vedere igienic. E cu 30 metri deasupra capi-

talei, având la dreapta plantațiunile neafârșite, atât de felurite și îngrijite ale fostei Expozițiuni, iară la stânga întinsele câmpii mănoase din spre Văcărești, și în aceste condiții fiind, este înundat fără încetare de un aer curat și binefăcător, ori-care ar fi starea atmosferică a capitalei.

Grăție acestei împrejurări, în acest sanatoriu cura de aer e posibilă nelnterupt vara și iarna.

Spre a fi la înălțimea acestei splendide pozițiuni a sanatorului — unică și fără pereche în București — care pare într'adins cre-ța pentru loc de retragere și odihnă, dl *Grigore Alexandrescu* n'a cruțat nici un sacrificiu, pentru a înzestra sanatoriu cu toate cele necesar, după cele mai recente cerințe ale științei moderne, încât n'atura în colaborare cu știința, să asigure însă-nătoșirea și vindecarea acelor, cari au nevoie să recurgă la acest izvor dator de viață și sănătate.

În parterul Sanatorului se află o completă instalațiune pentru tratamentul prin agenți fizici naturali: aer, apă și electricitate.

În aripa stângă sunt instalațiunile pentru înhalățiuni după sistemul dela Reichenhall: aerul curat de afară și filtrat, se încărcă cu radium, ozon și medicamente, și apoi prin aparate speciale electrice se întrebuințează la inhalațiuni.

Pentru bolnavii cu *bronșite cronice*, *astmă* și *emfizem* e o instala-

curge la rapoartele tendențioase publicate de ziarele maghiare.

Cu cât mai mult se va discuta în congregații chestiunea română și cu cât mai mare publicitate se va da acestor debateri, cu atât mai mult se va contribui la lămurirea chestiunii noastre ceea ce va cimentă tot mai mult solidaritatea noastră națională și va servi și altor fințuri ca un imbold puternic pentru susținerea cauzei românești.

Credem că, fără a mai insista asupra celor de mai sus, vom fi înțeleși de cei pe cari li privește avizul și rugarea noastră.

Scrisoare din București.

— 13 Martie 1914.

Revizuire... — Revizuire pe totă linia. — Exproprierea în bugetul statului.

Trăim într-o epocă de revizuire generală... În ordinea economică, în ordinea politico-socială, în ordinea culturală, pretutindeni se pregătesc temelii noului... Începând cu individul și sfârșind cu statul, ori viceversa, toate se revizuesc... În realitate, politica de revizuire a început viceversa, cu pactul nostru fundamental: Constituția. Apoi, revizuirea s'a răspândit pe o scară tot mai întinsă; s'a coborât în faturile cele mai largi, mai cu seamă ale populației orășenești... și, astăzi, revizuirea face parte din mentalitatea tuturor cetățenilor României, iar sentimentul revizuirii ia aproape forma unui instinct...

Revizuirea radicală, revizuirea cea mare, revizuirea Constituției, cu care s'a inaugurat politica de revizuire d'in anul Domnului 1914, este adevărat că nu a pornit din inițiativa țăranilor, — pe cari li privește aproape exclusiv și exproprierea și colegiul unic, — deși revoltele agrare au dovedit că instinctul revizuirii îl au, ei, în măsura cea mai mare...

Dar după ce politica de revizuire a fost inaugurată pe cele două probleme generale, guvernul nu mai avea cuvânt să îngrijoreze de celelalte: instinctul revizionist, al cetățenilor cari mai mult sau mai puțin iau parte la treburile publice, era o garanție ca toate revizuirile parțiale să fie aduse pe tapet... Și, așa, repede, una după alta, toate categoriile de funcționari, toate categoriile de producători și de consumatori au aderat la politica de revizuire a noului guvern... De 3—4 luni de zile, congresele se țin lanț... Și cum în țara noastră congresele sunt de obicei «mari», — iar presa își dă seamă de aceasta, — congresele, unul mai mare decât celălalt, au reușit, până azi, să lămurească întregul program de revizuire, pe care ar fi să-l îmbrățișeze guvernul... Cererilor slujitorilor celor mici ai statului — aproape în regulă generală îndreptățite — s'au alăturat și câte-va izolate cereri ale celor mari, mai puțin insistente și mai puțin ascultate... Acestea din urmă însă au

avut darul de a face dovada că tendința de revizuire generală și că elanul revizionist este și el general...

Toate categoriile de funcționari, toate categoriile de producători și de consumatori doresc revizuirea — în primul rând — a situației lor materiale. Majorarea lefurilor e, așa-zicând „improprierea” micilor slujbași ai statului, și această nouă improprietărire se va face printr-o expropriere parțială în buget, și se înțelege fără vre-o revizuire a Constituției... Dacă ne mai gândim apoi că acordarea cheltuielilor pentru chirie, tinde în cât-va la nivelarea deosebirilor prea mari dintre funcționarul inferior și superior, ne dăm perfect de bine seamă că e vorba de o a doua reformă importantă, care privește pătura orășenească. E, așa zicând tendința spre colegiul unic în lumea burocratică, tendința de a mai astupa prăpastia care desparte pe colegii din aceiași administrație, pe colegii șefi de serviciu clasa I și pe copistul de clasa a III-a. Cei mici și mulți, având de acum și ei puțința de a locui odăi mai multe și mai sănătoase, se va realiza astfel și aici armonia, «acordul» de care se vorbește așa de mult în lumea politică...

Dar, dat fiind că revizuirea e generală, nu se putea ca să nu fie și numeroase cereri contradictorii, pe cari guvernul, chiar să vrea, nu le-ar putea realiza prin buget. Mulți producători pretind urcarea pretului produselor lor, iar consumatorii cer scaderi pe toată linia. Așa că benzina, lemnul și peștele, spre pildă, ar fi să fie și urcate și scoborâte.

Rămâne, însă, stabilit că atât producătorul cât și consumatorul, atât statul cât și slujbașii lui, nu vor putea să-și realizeze programele lor contradictorii decât după ce vor fi izbiti, mai întâi, prin luptă comună, să efiținească hărta, pentru ca presa să ia apărarea tuturor, cu ceva mai puțină cheltuială...

Fiindcă unirea face puterea. Așa, spre pildă, încă de când au eșit cele dintâi sunoniri de urcare a lefurilor și despre acordarea indemnizațiilor pentru chirii, proprietarii de case s'au unit, și chiriiile au fost urcate simțitor.

E singurul teren pe care revizuirea a fost realizată până acum...

De-ale Rusiei.

Războiul pe hârtie.

Se pare că agitația războinică între Rusia și Germania, susținută de ziarele acestor două imperii, s'a mai calmat. «Vösesische Zeitung» publică în nrul de ieri un articol, în care se susține că pericolul unui războiu între Rusia și Germania nu e actual pe simplul motiv, că armata rusească lasă încă mult de dorit în ce privește valoarea și organizarea ei, deoarece corpul ofițerilor ruși nu e la înălțimea chemării sale.

Prețurile Rusiei — zice «V. Zeitung» — necesită în primul rând un corp de ofițeri disciplinați și capabili de a executa în mod minucioasă instrucțiunile primite. Afară de aceasta se știe că dela 1905 mișcarea revoluționară a câștigat tot mai mult teren în armata rusă. Deocămdată guvernul rus se mărginește să întărească garnizoanele din Finlanda.

Autorul articolului ajunge la concluziune, că chiar dacă prețurile militare ale Rusiei vor fi terminate, Rusia nu se va putea hotărâ așa ușor să începă războiul contra Germaniei și Austro-Ungariei. În afară de motivele militare, mai sunt și o mulțime de considerațiuni politice, de cari Rusia va trebui să țină seamă. Țarul știe foarte bine că în caz-l când Rusia ar fi înfrântă, tronul Rusiei ar fi pierdut pentru dinastia Romanov...

Prin urmare cei cari au fost alarmați de pericolul unui apropiat război, pot să răsufle mai ușor.

Convenții comerciale ruso-germane.

Postul ministru rus Timirjasev, președintele comisiei înmărcinate cu pregătirea convențiilor comerciale, a făcut unui ziarist următoarele declarațiuni:

Noi suntem dispuși să încheiem o nouă convenție comercială cu Germania, cu condiție însă să se respecte interesele re-

ciproce. Dacă va izbucni un războiu vamal, sunt sigur că ambele state vor suferi. Germania va pierde însă mai mult.

Germanii vor să acapareze totul. Ei nu văd că și-au pierdut toate simpatiiile. Ura în privirea germanilor se resimte pretutindeni. Simpatia are un rol important în viața popoarelor moderne. În afară din Austro Ungarie, Germania nu se bucură nicăiri de simpatii.

Căsătoria prințului Carol.

Dintr'un articol al ziarului „Nene Freie Presse”, apărut ieri, reținem următoarele preschimbări:

... Când marele duce Mihailovici a făcut acum doi ani, o vizită la București, avea mlsunea nu numai să remită regelui bastonul de mareșal ci avea de scop să apropie de Rusia singurul stat din peninsula balcanică ce mai rămăsese afară de sfera influenței rusești. Regele Carol de sigur e măgulit de acest proiect de căsătorie, dar dorința lui n-a fost să-și vadă nepotul său căsătorit cu o prințesă rusă. Privirea sa e îndreptată spre Germania și ar dori ca prințesa Elisabeta să ia pe unul din fii împăratului german. Prințesa Maria dorește înrudirea cu Rusia și-și însușește bărbatul și fiul la Petersburg pentru a asigura personal această căsătorie. Importanța acestei căsătorii e foarte mare.

Ce e drept, cât va trăi regele Carol relațiile dintre cele două Curți vor influența foarte puțin politica României, dar ce față vor lua lucrurile după venirea la tron a prințului Ferdinand, aceasta nu se poate prevedea.

Relațiile austro-române — cari în timpul din urmă au fost puse la o încercare atât de grea — vor suferi d'n nou și trebuie să fim extrem de optimiști pentru a nu vedea în acest proiect de căsătorie un simptom îngrijitor pentru relațiile austro-române.

Tragedia din Paris.

După asasinat.

Ziua care a urmat asasinării lui Calmette, a fost tot atât de tragică ca și ziua crimei. Scena nu s'a petrecut însă într-o sală de redacție, ci în încălta largă a Camerei Deputaților. Această zi care a văzut ridicându-se contra a doi înalți magistrați și trei foști prim-miniștri ai Franței grave acuzații, va proiecta în istorie o lumină tristă asupra acestui început de an.

Ziarul «Le Figaro» anunțând în cuvinte lapidare asasinarea Directorului reuma astfel acuzațiile ce Calmette le formulase contra lui Caillaux:

«Directorul nostru acuzase pe d-l Caillaux: de a fi cumulat funcțiunile sale publice cu acelea de president al unei bănci străine; de a fi facilitat prietenilor săi o lovitură de bură asupra rentei; de a fi comis un abuz suspendând acțiunea justiției în beneficiul unui escroc; de a fi declarat în 1901 că «s'arobit» impozitul pe venit având aerul de a-l apăra».

Este adevărat că d-l Caillaux este amestecat de aproape în conducerea multor instituții financiare, dar prin aceasta nu se deosebește întrun nimic de mulți din fruntașii oamnei politici din Franța. Toți sunt safaraiții marii finanțe franceze și internaționale, căreia ca membri ai guvernului i-au adus adesea mari servicii, dăunătoare, totdeauna nevoilor țării. Dacă aceasta este un rău, nu trebuie ca unul singur să plătească păcatele tuturor. — Campania ziarelor reacționare contra d-lui Caillaux sub motivul mărturisit al moralității politice, ascunde însă doliușă de a răsturna dela putere pe ministrul de finanțe care avusese marele curaj de a lupta pentru realizarea unui regim de dreptate fiscală. Atacând pe d-l Caillaux, Calmette, directorul celui mai monden ziar parizian întreținut însă de un grup financiar și oameni politici ostili oricărei reforme fiscale, nu urmărea decât înmormântarea impozitului pe venit. De aceia socialistii, deși știau că unele din acuzațiile aduse contra lui Caillaux erau adevărate, l-au susținut însă până în ultimul timp, numai în vederea realizării reformei fiscale.

Una din acuzațiile aduse contra d-lui Caillaux acela «de a fi comis un abuz suspendând acțiunea justiției în beneficiul unui escroc» a făcut obiectul furtunoasei ședințe a Camerei deputaților, despre care am pomenit la începutul acestor rânduri.

Escrocul despre care este vorba este bancherul Rochette, care acum

cățiva ani fondând diferite societăți fictive a putut exorca peste 20 de milioane. În acest scandal financiar ar fi fost amestecați și oare cari oameni politici, cari pentru căștigurile însemnate ce le-a adus Rochette prin operațiile sale financiare, au încercat presiuni asupra magistraților. Acuzația cea mai precisă se aducea contra fostului prim-ministru de pe vremea judecării procesului Rochette, Monis, — ministru de marină în actualul cabinet — care ar fi ordonat, după terminarea instrucției afacerii Rochette, să se amâne judecarea procesului. — Comisia parlamentară de anchetă a dovedit că acuzațiile de abuz erau neintemeiate.

«Le Figaro» care începuse campania contra d-lui Caillaux, arăta că comisia parlamentară de anchetă din 1911 n'a putut afla tot adevărul pentru că magistrații interogați ar fi fost oprți de ministrul de justiție să mărturisească realitatea lucrurilor, și declară că există un proces-verbal în care procurorul general Fabre relatea ordinul ce primise dela primul ministru Monis pentru «ca în interesul guvernului și al ministrului de finanțe Caillaux — să amâne judecarea procesului Rochette. Apariția acestui document — necunoscut de nimeni și contestat de toți — a doua zi după atentatul d-nei Caillaux a produs în cameră o agitație enormă.

Ședința camerei s'a desfășurat într-o atmosferă de tragedie, și ar trebui să fie amintite cele mai tragice ședințe ale parlamentului francez din cei din urmă secol când în răstimp de câteva ore în acea încăntă îngustă se juca soarta unui regim, pentru a putea înțelege intensitatea patimilor și a pasiunilor cari s'au deslășuit.

Toți deputații sunt prezenți. — Grupuri, grupuri discută gestul tragic al d-nei Caillaux. Face mare senzație o scrisoare publicată într'un ziar de către deputatul Thelamas prin care laudă fapta atentatului.

Ședința se deschide prin citirea de către primul ministru a decretului de numire a noului ministru de finanțe. Intrucât dimisia d-lui Caillaux fusese primită Discuția se deschide de către mai mulți deputați monarhiști asupra acuzațiilor ce s'au adus contra d-lui Caillaux și asupra procesului-verbal al procurorului general Fabre care acuza direct pe fostul prim-ministru Monis și pe Caillaux. Monis desminte acuzațiile ce i s'au adus și neagă existența aceluși proces — verbal. Primul ministru Doumergue declară că n're are nici o cunoștință, iar ministrul de justiție că în arhivele statului nu se găsește de pus actul despre care se vorbește atât. Atunci în mijlocul efervescenței generale — ce un deus es machina — di Barthou scoate din buzunarul său propriu raportul procurorului Fabre. El declară că procesul-verbal l-a primit acum cățiva ani dela predecesorul său la ministerul de justiție, di Briand, l-a păstrat în tot timpul cât a stat la putere și în Decembrie 1913 părăsind guvernul a păstrat acel proces-verbal deoarece l-a considerat ca un act cu caracter particular. În fața unei camere care începe să protesteze di Barthou citește procesul-verbal al procurorului Fabre, care formula acuzațiile cele mai precise contra lui Monis și Caillaux. Fabre declară că chemat de primul ministru Monis a primit ordinul de a obține dela președintele tribunalului care avea să judece pe Rochette, o amănare cu ori ce preț a procesului — aceasta fiind în interesul ministrului de finanțe Caillaux. Abia termină de citit și din toate părțile au izbucnit protestări. Grupurile din dreapta protestau contra acestui abuz de autoritate al foștilor prim-miniștri Monis și Caillaux, cari cu autoritatea lor ministerală ar fi volt să acopere pe un escroc.

Grupările din stânga protestau contra fostului prim-ministru Barthou, care își însușise un act oficial pentru scopurile sale personale, pentru a avea o armă otrăvitoare contra unui adversar politic căruia totuși li strângea mâna până în ultimul timp.

Totuși cu toată furtuna care s'a deslășuit spre onoarea republicei, care în orele cele mai grave și-a văzut scăparea în a avea cravajul de a cerceta cauzele situațiilor celor mai turburi, și acum prin intervenția mareșal glas al lui Jaurès, Camera a numit din nou o comisie parlamentară de anchetă, cari având cele mai întinse puteri administrative și judiciare să cerceteze temeinic sau netemeinic acuzațiilor procurorului Fabre.

Ori-cât de grave ar fi acuzațiile cari apăsă azi asupra lui Monis și Caillaux, cari până azi încă nu sunt dovedite, contra lui Barthou apăsă un păcat mărturisit de el însuși. Barthou nu numai că a luat un act public pentru a putea dobori un adversar politic ci arătându-l lui Calmette a escitat cea violentă polemică care trebuia să se termine atât de tragic.

Și alături de Caillaux, Monis, Barthou, procurorul general Fabre și primul președinte al tribunalului Seine

Bldault de l'Isle sunt acuzați de opinia publică de a fi făcut servicii guvernului, ignorând serviciile ce le datora dreptății.

Comisia parlamentară de anchetă sub președinția unei personalități de înaltă moralitate politică ca Jaurès, va face deplină dreptate.

Totuși aceste scene tragice cari ilustrează sfârșitul actualiei legialaturi va avea o adâncă repercutare generală asupra întregii țări care prin sufragiul universal va fi chemată la 26 Aprilie să-și aleagă reprezentanții săi.

Paris 19 Martie. al. negr.

Primarul Fiumei. Reprezentanța Fiumei a ales de primar al orașului, cu mare majoritate de voturi pe Rihard Zanella.

Aceasta e prima alegere de primar de la suspendarea constituției flumane. Zanella aparține partidului constituțional din Fiume, care l-a și ales de primar. Zanella este în mare contraritate politică cu guvernatorul conte Wickenburg. De aceea e întreabare că acesta îl va propune spre aprobare guvernului și M. Sale? Zanella a declarat, că primește postul oferit și de nu va fi aprobat, se va face o nouă alegere și va fi ales tot el.

Spre Corfu. Am dat eri știrea, că împăratul Wilhelm în drumul său spre insula Corfu, s'a oprit Lunii în Viena.

Lunii la orele 5 și 40 împăratul a plecat spre Veneția salutată fiind la gară de împăratul Francisc Iosif. Un public mare i-a făcut ovațiuni. La gară împăratul Wilhelm a remis ambasadorului german marea cruce a Vulturului Roșu.

În Veneția împăratul Wilhelm are întâlnire cu regele Italiei, al doilea din domitoriul tripliei. Din Veneția se a-nunță:

Orașul este pavoazat. Împăratul Wilhelm a sosit ieri la orele 9.40 în stațiune și a intrat cu o barcă a vasului «Hohenzollern». Vaselor italiene și germane au tras salve. Împăratul a remis primarului 3000 de mărci pentru familiile sărace victime ale dezastrului întâmpnat aci. La prânz a avut loc un dejun intim pe vaporul «Hohenzollern».

O carte bună.

(v. mol.) Una din problemele viitorului aparut trebuie să fie și crearea unei literaturi asupra chestiunilor de naționalitate din Europa.

Nu e surprinzător, că opinia noastră publică a putut fi atâtă vreme fără de-o serie întregă de cărți bine scrise, asupra chestiunii Irlandeze, a luptelor dintre Valoni și Flamanzii din Belgia, a chestiunii daneze din Schleswig-Holstein și în fine a chestiunii polone?

O cunoaștere temeinică a acestor lupte și frământări ne-ar da un indemn nou pentru dezvoltarea tuturor forțelor noastre în lupta ce trebuie să-o purtăm și noi, și ne-ar lărgi orizonturile, ajutându-ne să ni-se cristalizeze părerile asupra esenței luptelor de naționalitate. Iar pe deasupra ne-ar servi și cu o mulțime de învățături prețioase și de analogii dintre lupta noastră și cea a altor neamuri.

Experiențele ce le-am avea din frământările pentru emanciparea națională a altor neamuri le-am putea utiliza, pe lângă cele ce le avem din propriile pățanii.

Privită și numai din acest punct de vedere cartea d-lui Ioan Iosif Schiopul despre «Chestiunea polonă» e o operă a cărei lipsă s'a simțit până acum.

Articolul de față nu vrea să fie o simplă dare de seamă asupra unei cărți.

Ceea ce voi să scot în relief prin șirele acestea e tocmai bunul început ce se face prin cartea aceasta într-o direcție puțin sau aproape neglivelată până acum: în direcția înghețării unei biblioteci asupra chestiunii de naționalitate și în special a unei istorii a luptelor de naționalitate de pe continentul nostru.

E drept, ca nici cartea d-lui Schiopul nu e o expunere istorică a întregii chestiunii de naționalitate a Polonilor, împărțiți între trei mari împărății. Ba și luptele de conservare națională a Polonilor din Prusia le tratează numai dintr'un singur punct de vedere—

țiune de aparate pneumatice perfecționate.

În veranda dela estul sanatorului se află cabinetele pentru Inhalajuni de Radium și Lignosulf și o sală spațioasă cu aparate de Mecano-Therapie. Aici sub conducerea medicilor se execută diferite mișcări necesare pentru dezvoltarea și întărirea musculaturii pieptului.

În aripa dreaptă se află instalațiunea cu aparate electrice medicale, unde se fac după indicațiunile medicilor: curenți de înaltă frecvență, galvanizație, faradizație, frankvizație, ionizație și aici e și aparatul pentru razele Roentgen. Sanatorul mai posedă și o secție pentru hidrotherapie, cu o instalație completă pentru duși alternanți, halbbäder, băi de vapori, locale sau generale, băi electrice și de acid carbonic.

Sanatorul este provăzută cu verande, splendide, închise la nord, așa că iarna vara pacienții fac cura de aer, eare e baza tratamentului, iar în parc se fac băi de aer, de soare, de apă, după sistemele Brehmer, Rickli și Kneipp.

Completarea instalațiunii cu adevărat moderne a acestui sanator, o face laboratorul special pentru analizele chimice și bacteriologice de spută, urină și sânge.

(Va urma.)

e drept că esențial — al rolului ce l-au avut și-l au încă cooperativele în aceasta luptă a lor de legitimă apărare față de tentațiile germanizatoare a eghemoniilor lor.

Aceasta nu are să însemne alt-ceva, decât, că mai rămâne material bogat de studiu și de prelucrare chiar și asupra chestiunii polone, și se așteaptă cu atât mai mare zor ceata de tineri zeloși și muncitori, cari să ne îmbogățescă literatura și cu alte studii în cari să se trateze amănunțit spre pildă istoria politică a Polonilor dela 1772 încoace, și anume, atât a celor din Germania cât și a celor din Rusia și Austria.

Căci precum am zis, în cartea d-lui Schiopul istoria politică se tratează numai pe scurt într-o introducere și în cele dintâi trei capitole menite a înlesni înțelegerea descrierii luptelor economice cu ajutorul cooperativelor, cari sunt tratate amănunțit și temeinic în restul cărții.

E chemarea oamenilor de specialitate în materie de cooperatie ca să aprecieze utilitatea cărții din punctul de vedere al unei propagande cooperative și în mijlocul poporului nostru.

Eu mă voi mărgini să subliniez unele învățături mai mult de natură politică ce se pot scoate din cartea aceasta.

Cel dintâi adevăr ce îl remarcăm e, că și chestiunea polonă din Germania, a evoluat nu odată în cei aproape 150 de ani de opresiune germană.

Și lupta Polonilor a trecut în decursul vremii prin câteva faze foarte instructive pentru noi.

Ca orice mișcare de acest fel rezistența polonă în prima fază a avut un caracter pronunțat revoluționar.

Punctul de gravitație a întregii mișcări a fost în mâinile comitetului emigranților poloni din Paris.

Numai după mai multe erupții revoluționare nelsbutite a început a-se forma o schimbare în opinia publică a Polonilor.

Cam dela 1863 încoace rezistența polonă ia caracterul unei lupte purtate cu arme legale și constituționale. Conducerea luptei trece în mâinile partidului naționalist polon din camera prusacă și din parlamentul imperial din Berlin.

Peste trei decenii au susținut deputații poloni lupta parlamentară observând când o ținută intransigentă, când inaugurând o eră de tranșacțiuni oportuniste, decăteori adevărul raportului numeric dintre partidele germane ofereau o greutate relativă mai mare voturilor deputaților poloni.

Faza a treia a luptei naționale se începe cam dela 1873, și se poate formula cam în felul următor:

Atacurile tot mai impetuoase a Germanismului îndreptate împotriva ființei naționale a Polonilor ia întărit pe aceștia în convingerea că lupta politică în parlament nu e suficientă ca să-i apere față de un dușman așa de puternic și de primejdios.

În căutarea după razine și puteri noi, au ajuns la convingerea, că numai întărindu-se pe teren economic cu ajutorul cooperativei vor putea continua lupta de conservare națională cu oștii de biruință.

Istoria de 3 decenii a organizării unei puternice rețele de cooperative de tot soiul strâns legate între oiață și cu sistem conduse ne procură învățătura foarte prețioasă și pentru noi Românii, că lupta pentru întărirea economică cu ajutorul mișcării cooperative pentru un popor în defensivă s'a dovedit numai de-o armă puternică de apărare și de un excelent mijloc de trezire a conștiinței naționale a masselor și de organizarea lor atât în vederea scopurilor imediate economice cât și în lupta politică în înțelesul propriu al cuvântului.

A doua învățătură ce-o putem avea din cartea d-lui Schiopul privește în linia primă de cooperativii noștri. Ea ne spune, că organizația economică cooperative a Polonilor ia premer o intimă propagandă de asociere curat culturală.

Numai după ce prin asociația culturală a lui Marcinkowsky intelectuali și țărani poloni au făcut o școală pregătitoare pentru înțelegerea formelor mai avansate a unei conlucrări și pe terenul economic, a fost pregătित in

deajuns terenul pentru propaganda economică.

Iar în ce privește ordinea cronologică a înființării diferitelor soiuri de cooperative tot lucrarea Polonilor ne spune că numai după ce s'au încetăținit și întărit bine tovarășii de credit, au putut să prospereze sub aripile ocrotitoare ale acestora și tovarășii de consum, de valorisare a productelor, de parcelare etc.

Nu pot decât să recomand cu toată căldura răspândirea în cercuri cât mai largi a intelectualilor noștri cartea d-lui Schiopul, căreia nu-i detrage nimic din valoare, că e numai o prelucrare a unui op mai mare a germanului L. Bernhard.

Iar scriitorilor noștri le leg de suflet să facă obiect de studiu serios și luptele celorlalte naționalități, ca să avem și noi cât mai curând o literatură bogată și instructivă de acest fel.

Invitare la abonament.

Cu 1-a Aprilie 1914 se deschide un nou abonament la

„Gazeta Transilvaniei“

pe cvartalul al doilea, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii ziarului nostru. Îi rugăm pe toți a se îngrji de trimiterea la timp a prețului de abonament, ca să nu fim siliți a sista trimiterea ziarului.

Pe credit „Gazeta Transilvaniei“ nu se dă la nime.

Deși „Gazeta“ și-a mărit formatul și a introdus îmbunătățiri, împreună cu mari cheltuieli.

Prețul abonamentului

a rămas același, ca până acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIA.

Domnișoarele din Deva pentru marele Orfelinat.

Deva 23 Martie.

Un buchet de domnișoare tinere din Deva au dat la 22 Martie, cu concursul cătorva prietene, o frumoasă audițiune muzicală—declamatorie în beneficiul marelui orfelinat contemplat de Uniunea femeilor române din Ungaria.

Drăgășelele domnișoare, cari cu toată vrâsta lor fragedă au înțeles această mare trebuință a neamului, au dovedit o frumoasă apăsare a acestui scop înalt, când au ținut ca prin duca melodii românești, să pună câteva cărămizi la temelii casei milostiviei, care, să măntuiască ființa și legea românească a micilor orfani români.

Aceasta primă manifestare a lor față de un ideal, care trebuie să formeze preocuparea noastră a tuturor, ea adevărată se înalță cât mai curând aceea clădire care să adăpostească sutele și miile de orfani români, cari azi sunt copii nimănui, — ne îndreptățește să sperăm dela aceste brave românețe, încă multe lucruri bune și frumoase în folosul și pentru progresul societății și neamului.

Noi, cari am asistat la frumoasele lor producțiuni cu cântări, pian, vioară și declamare, am stat tot timpul sub vraja unor interpretări esecutate toate cu multă bravură de aceste tinere debutante. Era așa frumos să le vezi sub conducerea pricepută a părintelui Laurențiu Curea cântând cu vocele lor arginții cântece dulci românești, și achițându-să una după alta în chipul cel mai perfect.

Ploie de flori primăvăratece—simbol al etății lor — a fost manifestarea publicului asistent față de interpretările de duioasă muzică națională.

Avem să mulțumim aceasta seară frumoasă domnului părinte Laurențiu Curea și domnișoarelor aranjatoare și debutante: Lucia Hossu, Alexandrina Moldovan, Eugenia Moldovan, Marietta Olariu, Aneta Ronghea, Velutia Rusen, Ana Savu, Viorica Schuster.

Rezultatul în beneficiul orfelinatalui este de 100 cor.

Reporter.

Ziarul „Gross-Österreich“ publică în întregime în fruntea numărului său ultim magistrul articol al d-lui Dr. I. Maniu despre eșuarea tratativilor între contele Tisza și delegații români. În introducerea, cu care ziarul vine însoțeste expunerile d-lui Maniu, se constată deosebirea colosală între punctul de vedere lămurit al Românilor, fixat de d-l Maniu, care este un adevărat bărbat de stat, și între vorbirea goală a pressei și parlamentarilor maghiari.

În același număr găsim un alt articol important al d-lui maior i. r. George Fleșariu, în care se aduc Vienei grave imputări pentru atitudinea ei nepăsătoare, față de politica nenorocită purtată în Ungaria în contra naționalităților nemaghiare și în detrimentul Monarhiei.

ȘTIRI.

— 13 Martie 1914.

Știri din România. Ziarele din Tară anunță, că s-a început întocmirea programului excursiunii, pe care Saverianii o vor face în luna Aprilie pe Dunăre. E probabil, că se va da un caracter de solemnitate acestei excursiunii, prin împrejurarea, că MM. LL. vor vizita atunci și teritoriul anexat.

— Direcțiunea generală a serviciului sanitar a fost înștiințată că la Adrianopol s'au ivit mai multe cazuri de holeră. De asemenea la Constanti-nopol s'a ivit un nou caz de holeră. În urma acestui fapt guvernul român a luat riguroase măsuri față de călătorii și proveniențele din acele localități.

— Institutul de studii S. E. Europe face cunoscut că pe lângă cursurile care se urmează deja regulat, a deschis o serie de cursuri pentru învățarea limbilor popoarelor vecine României, cu orarul următor: 1. bulgară (în sala de geologie) Joi și Sâmbătă între 6 jum.—7 jum., 1. rusă (la Biblioteca Ligii, Lueger 1) Joi și Sâmbătă între 6—7; 1. maghiară (sala de Geologie) Sâmbătă 7 jum.—8 jum. și 1. greacă modernă cu filologia bizantină Joi (la Liga) 7—8. Predarea se face după cele mai noi metode pedagogice.

— Vineri în 21 Martie v. va avea loc la Ateneu un concert dat de cunoscutul bas G. Folescu.

— Pentru a se restrânge numărul prea mare al analfabeților din comunele rurale, s-a pus în studiu chestiunea de a se înființa în armată școli de adulți pentru tinerii recruți, cari nu știu carte. În acest scop, s-au început tratative între ministerul de războiu și ministerul instrucțiunii. Cursurile acestei școli — după cum se crede — vor fi obligatorii pentru recruții analfabeți în timpul cât își fac stagiul, iar personalul didactic va fi alcătuit din absolvenții școlilor normale.

— Ziarele din Tară remarca în prim articol meritele d-lui ministru de finanțe Emil Costinescu care, după o viață închinată intereselor statului, a împlinit alături, în plină vigoare, frumoasa vârstă de 70 ani.

— Cu ocazia unor săpături făcute în jud. Roman, s'a găsit în comuna Văleni un vas de lut, ce conține un număr de 3840 monede antice, de argint, bine conservate.

— D-nul Alf. Castaldi, profesor la Conservatorul de muzică din București a lansat un manifest pentru formarea unei noi orchestre, căreia i se va zice „Tinerimea Simfonică“. Scopul ei va fi: Concerte simfonice cu programe artistice și îngrijite, dezvoltarea gustului muzical în țară; asigurarea unui viitor mai bun absolvenților școlilor de muzică; punerea în contact cu publicul a elementelor soliste și a tinerilor compozitori din țară etc.

Un an dela capitularea Adrianopolului. Bulgaria s'r-bează, sau mai bine, zis jalește, azi aniversarea unei învingeri dureroase. Se împlinește anul decând eroicul Sukri-pașa a capitulat, iar aliații învingători nu mai știu cui îi revine meritul capitulării, pentru ca mai târziu să se încadre ei între ei, iar semiluna să se reînspănească peste cetatea, a cărei cădere ceruse atâtea jertfe și vieți omenești. Ce-a însemnat așadar capitularea Adrianopolului? Cheltuieli enorme și sacrificarea cătorva mii de soldați pentru ca după o falfăire efemeră a drapelului bulgăresc peste zidurile cetății, Adrianopolul să rămână ceea ce a fost: turcesc!

Iar azi Bulgaria — în loc de mari festivități în amintirea unei strălucite învingeri — oficială Te-Deum-uri și prin serbări de doliu plânge pierderea miiilor de soldați bulgari, cari își dorm

somnul de veci în șanțurile Adrianopolului turcesc.

Spion rus în Ardeal. Ziarele ungurești aduc vestea despre prinderea unui spion rus în Ardeal. Spionul — afirmativ un major rus — a fost prins în munții dintre Silva și Bărgău-Bistrița. Asupra lui au fost aflate mai multe harte militare referitoare la ținuturile din jurul Bistriței, în care erau însemnate toate liniile ferate. Căzuța lui, se spune că, ar fi fost un țărân bucovinean, pe care-l plătea cu 2 cor. pe zi. Spionul a fost predat autorităților militare din Bistrița, cari țin în secret această arestare.

Dăm cu toată rezerva această știre a ziarelor ungurești.

În onoarea principilor români. Dl Beldiman ministru român la Berlin a oferit luni seara un prânz, la care au participat principele Ferdinand, principesa Maria, principele Carol, principesa moștenitor al Germaniei, ambasadorii austriac și rus, domnii Bethman, Jagow, generalul Tatışev. În urmă a avut loc o recepțiune și serată muzicală. Au fost invitați între alții: ambasadorii Spaniei, Franței, Italiei, Turciei, Stateilor Unite, Japoniei, amiralul Tirpitz cu soția, Von der Goltz pașa, corpul diplomatic, înalta societate; în total 150 de persoane.

— Din Petersburg se anunță: În vederea sosirii principilor români în Rusia, a fost atașat pe lângă perechea princiară a României: generalul Nezenzoff ajutorant imperial, principele Mes-cerski și generalul Serbirakoff. Augustii oaspeți vor fi instalați în palatul Alexandrowsky la Tsarskoje-Sel.

Dare pentru burliaci. Se anunță din Viena, că noua lege de dare din Austria supune la o dare specială pe bărbaiții necesătorilor. Această dare e stabilită la 15% din venitele respectivului. Nu vor fi însă scutiți nici femeile nemăritate cari au o ocupație independentă și al căror venit anual trece de 2400 cor.

Stăvilirea imigrației în Statele-unite Din Roma se anunță: Se telegrafează din New-York că prin noua lege asupra imigrației, prezentată în parlamentul american, se hotărăște că lucrătorii străini, cari intră în Statele Unite, vor fi supuși de aci înainte la vizita medicilor americani, cari vor judeca nu numai de inferioritatea lor fizică ci și de cea psihică.

Comentanți această telegramă, ziarele italiene scriu că o vorba de o lege restrictivă și xenofobă și se întreabă dacă Europa nu va găsi cuvinte spre a protesta în contra unor măsuri așa de supărătoare.

Societatea social-literară „Arbo-roasă“. În ziua de 4 August 1913 s'a înființat în București Societatea Arbo-roasă a Românilor bucovineni, al cărei scop este dezvoltarea și întărirea simțului național prin întâlniri sociale, conferințe și petreceri cămpenești. Pe anul 1914 societatea s'a constituit în modul următor: președinte: d-l Vlad - Miros-nescu, vice-președinte: d-l Dionis Olin-sescu, secretar I: d-nul V. Ivanovici, secretar II: d-l P. Saghin, casier: d-l Isai Popovici, controlori: d-nii Iasinesci și Vasile Popovici și arhivar-intendent: d-l Nichita Mandiuc.

Necrolog. Cu inima zdrobită de durere vestim, că iubita noastră nepoată și soră Silvia Barcianu a adormit în Domnul, luni noaptea, în vârstă de 17 ani. Înmormântarea va avea loc Joi 26 Martie n. în cimitirul din Sibiu (Surbulul Iosefin). Sibiu, Martie 1914. — Lavinia ca soră, Sorin, Radu, Andreiu și Achil, ca frați. Constanța Barcianu ca mătușă.

Directorul observatorului „Vezuv“ a fost ucis. Am anunțat la timp că în săptămâna trecută a fost aflat mort la locuința sa, Marcelli directorul dela observatorul Vezuvului. La început se credea că în timpul somnului, s'ar fi răsturnat lampa cu petrol asupra lui și astfel și-ar fi găsit moartea. Poliția însă pornind cercetări, a ajuns la constatarea că Marcelli ar fi fost asasinat de mai mulți inși, cari după ce au vărsat petrol asupra lui, l-au dat foc. Din casa de fier a observatorului lipsesc 7000 lire.

Știri mărunte. Comersantul Herczog din Kutás și-a ucis soția cu un glonte, și-a împușcat, rămân de moarte, pe un copil și în urmă s'a sinucis.

— O încercare sângeroasă a avut loc între muncitorii curzi angajați la construcția liniei ferate ce trece pe lângă Eufat, și între ingineri. S-au tras focuri, în urma cărora au fost mai mulți răniți. Ar fi vorba de vre-o trei lucrători ucși.

— Din Louvru din Paris a dispărut un prețios papirus egiptean, despre care specialiștii susțin că ar fi din vestita „Carte a morților“.

Din Brașov și Tara-Bârsei.

Conferență. Duminecă va avea loc în sala gimnaziului o conferență cu proiecțiuni luminoase despre „Descoperirea polului sudic“ ținută de d-nul asesor consistorial Mateiu Voileanu. Conferența se ține sub egida desp. „Asociațiunii“. Începutul la orele 6 seara. Intrarea 20 fleri.

Corporațiunea meseriașilor anunță că în 29 Martie, respective în 5 Aprilie, la 2 ore d. p. își va ține adunarea generală ordinară în casa orghului, la care nu pot avea drept de vot decât acei membri, cari nu sunt în restanță nici cu taxa de înscriere, nici cu taxa de membri din anul precedent. Cei ce doresc să-și achite restanțele, au să le solvească până în 28 Martie. În localul corporației, deoa-rece în ziua adunării nu se mai primesc

În atențiunea proprietarilor de grădini. În sensul § lui 50 al art. de Lege XII. din 1894 fiecare proprietar de grădini este obligat a-și curăți, începând din finea lunii Martie, până cel mult la finea lunii Mai, pomii ce-i are în grădina de poame precum și tufșele de omizile păgubitoare și de cuiburile de omizi, mai departe de ouăle de fluturi și de pădăchii roșii și adunând aceste insecte păgubitoare, cuiburile și ouăle lor a le arde. Asemenea trebuie stărpite și cuiburile de vespă. Magistratul orașenesc atrage atențiunea proprietarilor de grădini că dacă această curățire nu s-a făcut până la finea lunii Martie, atunci autoritatea publică este îndreptățită a pune ea înasași la cale stărpirea însă pe spesele proprietarului care a neglijat stărpirea, și peste aceasta a și pedepsi pe proprietarul cu pedeapsă în bani până la 100 coroane — în sensul § lui 52 și 95 al art. de lege sus citat.

Cursuri pentru șoferi. Din partea magistratului primim, spre publicare următoarele: Ministrul de interne a incuviințat ținerea cursurilor pregătitoare VIII, IX și X, pe anul 1914 pentru șoferi (conducători de automobile). Cursurile se vor ține în Buda-pesta (Százútsuta 14) și anume: Cursul VIII dela 14 Aprilie până la 3 Iunie 1914; cursul IX dela 15 Iunie până la 3 August 1914 și cursul X dela 17 August până la 6 Octombrie 1914. Despre scopul acestor cursuri și despre modalitățile împreună cu ținerea cursurilor și cu înscrierea resp primirea la aceste cursuri, cei intere sați pot căpăta informațiuni în des-părțământul III al magistratului (des-părțământul pentru administrația publică Strada Porții Nru 63, etagiu II) în orele de oficiu de înainte de prânz.

Cărți și reviste.

Un vals românesc dedicat prințului George al Greciei. D-l sublocotenent în armata română Mircea Pișos, cel mai tânăr dintre cei trei fii ai regretatului ziarist rom. ardelean P. Pișos, care și doarme somnul de veci în pământul Bucovinei, a compus un foarte melodic vals: „Beaux Souvenirs“ dedicat viitorului logodnic al principesei Elisaveta a României, prințului moștenitor George al Greciei. Valsul tinărilor sublocotenent de artilerie Mircea Pișos un bun și pasionat pianist, este o frumoasă inspirație muzicală, care — credem — va fi gustată și cântată la pian cu plăcere de toți amatorii de valsuri ușoare și captivante. Pe coperta valsului se află fotografia reușită a prințului George.

Valsul „Beaux Souvenir“ (Amintiri frumoase) a apărut în editura autorului și se află de vânzare în Brașov la redacția »G. Trc. la librăria Gurov și Zeldner. Prețul 2 cor. plus porto.

ULTIME ȘTIRI.

Londra. 26 Martie. În camera comunelor ministrul de războiu Seely și-a anunțat dimisia din cauza neînțelegerilor ivite între el și cabinetul în chestia Usterului. După o desbatere agitată camera a respins votul de neîncredere propus guvernului și cu 314 voturi contra 222 a primit bugetul.

Paris, 26 Martie. Poetul Mistral a încetat din viață.

Veneția, 26 Martie. Întâlnirea împăratului Wilhelm cu regele Italiei a fost foarte cordială. Timp de o oră au avut convorbiri fiind de față și ministrul San-Giuliano. Seara împăratul Wilhelm a plecat la Roma.

Proprietar: T. A. Mureșanu; „Brașov & Comp” Redactor responsabil: Ioan Broțea.

A sosit: un mare asortiment de haine moderne, de primavară, pardesiuri, haine pentru bărbați, băieți și copii, Costume și jachete penru fetițe. în magazinul

Depner, Roth & Westemean,

BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 3.

Ori cine se poate convinge înainte de ași procura haine, despre calitatea bună, executarea modernă și solidă a hainelor.

Prețuri moderate fixe.

Comande din provincie se esecută iute și punctual.

3-25

Nr. 94/914.

Publicațiune.

Joi în 16 Aprilie a. c. la 10 oare a. m. se va ținea în cancelaria administrației pădurilor oraș-timiș (în Brassó strada Argintarilor Nr. 5, etag. I. ușa Na 4) licitațiune cu oferte în scris pentru darea în arândă a următoarelor locuri de pășune în pădurea din reviru oraș-timiș pe timp de 6 ani de la 1915 Ian. 1 până la finea anului 1920.

A) Revirul oraș.

I. Obiect de pășune: Dreșter până la groapa gredinar, Ruia.

a) pădure 460.50 K. J. b) livezile 32.10 suma 492.60 K. J. prețul de strigare 600 cor.

II. Obiect de pășune: Valea cu apa, poj. lui brâncă, stâna navrea etc.

a) pădure 561.1 K. J. b, livezile 92 K. J. suma 570.3 K. J. prețul de strig. 550 cor.

III. Obiect de pășune: Dillenloch, Hulla, Krumergrund, Triengel, pojana neagului.

a) pădure 361.9 K. J. b) livezile 6.6 K. J. suma 368.5 K. J. prețul de strig. 350 cor.

IV. Obiect de pășune: Suscika, Häntschel, poj. bokși, pisculung, Langergraben, Ausedfen etc.

a) pădure 434.3 K. J. b) livezile 58.3 K. J. suma 492.6 K. J. prețul de strig. 1000 cor.

B) Revirul oraș-timiș.

V. Obiect de pășune: Trainer, Ursicar Krukur mic., Timiș: Varna, valea vorni.

a) pășune de pădure 1054.92 K. J. b) livezile 7.64 K. J. suma 1062.56 K. J. preț. de strig. 450 cor.

C) Revirul timiș.

VI. Obiect de pășune: Lamba mare, val. morari, Drágavölgy, picu richiți Krukur mare.

a) pădure 1036.11 K. J. livezile 15.09 K. J. suma 1051.20 K. J. preț. de strig. 450 cor. 600 cor.

VII. Obiect de pășune: Munte postovari cu pădure inprestat: Lipiaș, valea calului postovar.

a) pădure 587.43 K. J. muntele și livezile 143.23 K. J. suma 730.66 K. J. preț. de strig. 800 cor.

VIII. Obiect de pășune: Bojerszállás, Senesbérc până la drumul Predealului.

a) pădure 909.27 K. J. b) livezile 15.12 K. J. suma 924.39 K. J. preț. de strig. 550 cor.

Fiecare obiect sub I-VIII deosebit să da în arândă.

Oferte închise, timbrate în ordine și scris cu sume și oferite și cu declarațiunea, că oferentul cunoaște condițiunile și se supune ecelora sunt să prezente la administrația pădurilor oraș-timiș până la 16 Aprilie a. c. la 10 oare a. m. pentru că oferte întârziate nu să primește.

Condițiunile de arândă să pot lua în vedere în cancelaria subscrisă.

Brassó, în 1 Martie 1914.

Administrația pădurilor oraș-timiș.

Gunesch,

inginer forest suprem.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei”,

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Adminstr. „Gazeiei Transilvaniei”.

Nr. Mag. 4424/1914.

Licitație cu oferte

pentru închirierea casei comunei orașenesti din Brassó Nr. 45 din Strada Poții.

Numai o locuință mică spre surte, cu cele ce se țin de ea, nu se închiriază cu casa-ntreagă.

Inchirierea se face pe timpul dela 29 Sept. 1914 până la 29 Septembrie 1917.

Licitația se va ținea la 8 Aprilie 1914 la 10 oare p. m. în despărțământul magistratului pentru afaceri economice (Strada Aurarilor Nr. 5 etagiu II).

Ofertele, se vor prezenta în scris, prevăzute cu timbru de 1 cor. și subscrise cu mâna proprie cuprinzând chiria oferită în cifre și-n cuvinte și conținând și adeverința dela casa oășenească despre 100 cor. oari petentul trebuie să le depună acolo, sau în bani gata, sau în hârtii de valoare drept arvună.

Condițiunile detaliate, se pot ceta în despărțământul economic până-n momentul, când începe licitația.

Brassó, 18 Martie 1914.

1-2 Magistratul orașenesc.

De vânzare

Subscriberul aduce la cunoștința On. public, că are de vânzare 2 mașini de lustruit lână (Pelzmaschine), 1 Contin care scoate firele de tors.

Deosebit de acestea 2 torcătoare cu câte 60 fuse pentru tors lână, împreună cu toate cele trebuincioase la ele cu transmision, roate etc.

Mai departe am de vânzare și 2 case în stare bună în comuna Turcheș Nr. 592 și 593 împreună cu alte mașini noi, ca cele de sus numite.

Doritorii de a cumpăra să se adreseze la proprietarul

Nicolae Beșleagă,

comuna Turcheș Nr 592.

De vânzare.

In cea mai apropiată și n-u moasă pozițiune din Strada Sfântului Nicolae cam 150 m. □ lre pentru zidire.

Amatorii se pot adresa la d-l Johann Jekel, Strada Sfântului Nicolae a) Nr. 10.

2-3

Nr. 93/914.

Publicațiune.

Marți în 7 Aprilie a. c. la 10 oare a. m. st. n. se va ținea în cancelaria administrațiilor pădurilor oraș-timiș licitațiune verbală cu ofertele înscris pentru darea în arândă iarba a următoarelor locuri și livezi din reviru oraș-timiș pe timp de 6 ani de la 1915 Ianuar. 1, până la finea anului 1920.

A) Revirul orașenesc.

preț. d. Str.

1. Livadea Staffen și Trackó (valea cetății) A, Nr. 4 și 17 cu 10.8 jug. = 65 C.
2. Livadea Honterus (fără Hula) valea popii A, Nr. 5, 6, 7 " 12.8 " = 180 "
3. Pojana flori, păraul gorgan Noa Pleașa A, 9-15 " 6.6 " = 30 "
4. Pojana sucetului B, 11 " 6.0 " = 40 "
5. Livezile din Putreda C, I. Nr. 1, 3, 5, 6, 8 și 9 " 2.7 " = 10 "
6. Livezile din șaiba a vechie, la sprech și la fabrica lui Grüntfeld C, II. Nr. 1 et 3 " 11.2 " = 150 "
7. Livadia comasată înaintea lui Dillenloeh " 7.11 " = 140 "
- 8: Tâmpa și crucea cetun D, II. Nr. 2 și 4 " 4.9 " = 80 "
9. Crucea mocșocoiului " " 3 " 5 " 3.2 " = 10 "
10. Lunca din Dos (promenada de din sus) " 2.0 " = 25 "

B) Revirul Timiș.

1. Livezile lângă de Csaplă și Szuszi A, 7, 12-31 cu 51.25 jug. = 200 C.
2. Livadia lângă drumul Predealului A, Nr. 38 și 39 " 6.42 " = 150 "
3. Livadia între Vladit și păroul Csaplăja " 1.08 " = 40 "
4. " de la Thótpál și Pünkösdi " 4. - " = 100 "
5. Lunca lângă Vantșa de sus, din Nr. 114 " 0.30 " = 2 "
6. " Stația din Timiș de sus " 0.04 " = 3 "
7. Livezile din Larga mică și mare Nr. 132 și 134 și din 142 " 10.0 " = 100 "
8. Livadea „Dreisiger“ lângă cassa pădurarilor în Timiș de jos " 1.50 " = 30 "

Ca vadiu se depune 10% din arândă. Oferte înscris, timbrate, și cu vadiu se primesc până la începerea licitațiunii verbale.

Condițiunile de arândă se pot lua în vedere în cancelaria subscrisă.

Brassó, în 7 Martie 1914.

Administrația pădurilor oraș-timiș.

Gunesch

inginer forest suprem.

Prafurile-Seiditz

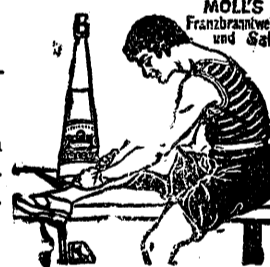
lui MOLL

Veritabile numai dacă fiecare cută e ovădută eu de marca apărare a lui A. MOLL și u oriereas. În Prisa efectul de leuire durabil al Prafului S. Seiditz de A. Moll în contra greșărilor celor mai corbioase la stomac și pă in în mac, constipațiunei cronice, suferinței de sânge, congestiei, haemorhodelor și a celor mai diferite boale femescii al. Conges ut de casă o răspândire ca creșca mureu de mai multe deconii i. e. — Prețu rone 2- — Falsificațiile se vor urmări de cale

Franzbranntwein și sarealul Moll.

Verie-itil nume: dacă fiecare este încete provăzute cu marca . scuire și cu plumbul lui A. Moll Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cu nesentă ca un remediu popular cu deosebite soris prin trare), alină durerea de gât și reumatism și a altor urmări de reoală.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2- —

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mainou, pentru oult varee rațională a pelei, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucați cor —40 b Cincel bucați cor. 1.80

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută c marca de apărare A. Moll. Trimite-te principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben

— Comande din provincie se efectuează înalt prin ru rsoșă c. și reg. furnisor a rții imperiale. La deposite să se ceară anumit prepara e provăzute la iscălitura și marca de apărare a lui A. M O L L.

Depositi în Brașov: Carl Schu t, farmacist.

50-44

Ionel Ciucășel
croitor de haine bărbătești
Brașov,
Târgul Florilor 18.
5-50

Anunțuri

primește Administrațiunea
Gazetei Transilvaniei

cu prețurile cele mai
MODERATE.

! Desfacere totală concesiionată ! de autorități !

Din cauza desface-
rei magazinului

BRAȘOV, Strada Hirscher 7.

Dimitru Berbecar,

8-150.

Telefon 487

cu începere din 16 Martie
urmează vânzarea totală
cu prețuri scăzute.

Oarele de vânzare dela 8-12 și 2-6.